

‘Ik ben nooit van iemand geworden’

Op 15 november kreeg ze de Ubbo Emmiuspenning van het Groninger Universiteitsfonds voor haar inspanningen bij de aardbevingsellende. **Annemarie Heite** (48), alumna communicatiekunde, over systeemannetjes, klem zitten in broodjes hamburger en gezaag aan stoelpoten.

Hoe ben je in het aardgas en de bevingen beland?

'Het is me niet overkomen. Ik durfde me uit te spreken. Vrij snel na de beving bij Huizinge – augustus 2012 – ben ik in de pen geklommen. Onze boerderij in Bedum was ontwricht, de NAM wilde alleen cosmetische schade vergoeden. Ik was boos en schreef de directeur van de NAM en toenmalig minister Kamp. Maar ik benaderde ook de betrokken Tweede Kamerleden en de media. Ik kreeg aandacht. Documentairemaker Piet Hein van der Hoek kwam langs, en maakte over ons de film *De Stille Beving*. De rest is geschiedenis.'

Je werd vorig jaar ook Vrouw in de Media en kreeg de Reuringprijs van de Noorder Perssociëteit. Waarom vindt iedereen jou zo goed?

'Communiceren, de juiste toon treffen, het is mij gegeven, zoals ieder mens zijn talenten krijgt. Dat ik twaalf jaar voor de klas heb gestaan aan de Hanzehogeschool helpt, en door mijn studies heb ik de nodige bagage opgedaan. Ik kan een volwaardige gesprekspartner zijn, ik overzie het speelveld. En ik ben genuanceerd. Je kunt met zijn allen heel boos zijn, elkaar de grond in stampen, maar dan kom je niet tot oplossingen.

Veel mensen zien de buitenkant, maar ik doe nog veel meer onder de radar. Ik probeer een verbinder te zijn. Eergisteren ben ik met Theodor Kockelkoren, inspecteur-generaal van het Staatstoezicht op de Mijnen, het gebied door geweest. Ik had hem al een paar keer gesproken en gezegd: "Theodor, het is zo belangrijk dat er een verbinding komt tussen Den Haag, de instanties en de mensen. Daar zit nu een kloof tussen. Wat zou het toch mooi zijn als jullie hier eens in je spijkerbroek naartoe kwamen." Hij zei: "Gaan we doen."

Kloven overbruggen. Het moet al jaren. Waarom lukt het niet?

'Het is het systeemdenken. Computer says no. Als iets complex is, hebben mensen de neiging zich in te dekken, alleen nog de protocollen te volgen en in het systeem mee te draaien. En het systeem in Groningen is zo complex opgetuigd dat je als gedupeerde in een broodje hamburger terecht bent gekomen en tussen twee kanten wordt gesqueezed, overal zitten lagen. Er is geen enkele ruimte voor de menselijke kant. Ook minister Wiebes, die het historische besluit nam de gaskraan dicht te draaien, heeft daar geen gevoel bij. Systeemdenkers, ik heb ze in de afgelopen zes jaar overal ontmoet. Eilandjes. Iedereen doet in zijn bubbel zijn ding en zegt dan: "Mijn straatje is schoon".'

Centrum Veilig Wonen, Nationaal Coördinator Groningen, Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade, Arbitrator, Mijncraad, Groninger Gasberaad, Ombudsman, een Dialoogtafel die mislukt is. Ik moet bekennen dat ik de weg kwijt ben.

'Moet je nagaan hoe de mensen zich hier voelen. Niemand snapt het nog.'

Wat maakt jou anders?

'Ik ben nooit van iemand geworden, niet van een politieke club of een vereniging, ik ben bij mijn eigen boodschap gebleven. De voorzitter van de Mijncraad, Co Verdaas, vroeg: "Waarom doe jij dit?" Ik zei: "Omdat ik vind dat je moet omzien naar elkaar." Systeemdenkers snappen dat niet. Die denken: Wat is haar belang? Ik heb geen belang.'

En nooit een cent ontvangen?

'Nooit. Of dat erg is weet ik niet. Als een partij je betaalt, loop je het risico dat je wordt geïncorporeerd. Dan kom je in zo'n bubbel. En er wordt hier al zoveel verdiend over de rug van de mensen. Tónnen

worden uitgegeven aan rapporten en inspecties. 99,9 procent van de gevallen had opgelost kunnen zijn voor een fractie van dat bedrag, alleen door te vragen: Wat heb jij nodig om verder te kunnen? En dat dan te regelen.'

Niet iedereen is blij met jou.

'Als jij weet hoe er aan mijn stoelpoten wordt gezaagd ... Mensen noemen mij camerageil en er gaan roddels dat ik anderhalf miljoen heb gekregen voor mijn nieuwe huis. Het bedrag komt niet eens in de buurt. Zo proberen ze je weg te zetten als: Die Heite met haar grote bek, die heeft het wel voor mekaar. Ik kan er niks tegen doen. Niks anders dan me ervan bewust zijn en trouw blijven aan mezelf. Laat ze maar. Het raakt me niet. Al moet ik zeggen dat de erkenning van de RUG die mij die Ubbo Emmiuspenning gaf mij heel goed doet.'

Heb je concrete voorbeelden van successen?

'Ik heb voor mijn buurvrouw Alie kunnen zorgen dat ze geld op haar rekening kreeg, en dat er in Bedum een ander huis is geregeld. Het verdrietige is dat haar man Tiemen het niet heeft mogen meemaken, in de week dat de oplossing er was, is hij gestorven aan een hartstilstand.

De bakkersfamilie uit Uithuizen die mij opbelde, heb ik richting het tv-programma Kruispunt geduwd. Die hebben een reportage gemaakt waar ik Hans Alders, toen nog Nationaal Coördinator Groningen, ook in kon fietsen. Het is niet goed geregeld voor die familie, maar ze kunnen weer verder.'

Dat zijn individuele gevallen. Heb je een omleidinkje in het systeem kunnen maken?

'Nee. Maar het systeem is mijn doel ook niet. Elk geval dat ik kan helpen is er één.'

Jullie boerderij die op instorten stond is gesloopt en vervangen door een aardbevingsbestendig huis.

Niet gedacht: Ik stop nu?

'NAM dacht ook zo iets: We hebben het met haar geregeld. Verrek, daar is ze weer. Waarom houdt ze zich nou niet stil? Ze gaat maar door, waarom? Ik blijf die luis in de pels.'

Je stopt wel met je baan op de Hanzehogeschool waar je nog maar kort teammanager communicatie bent. Hoezo?

'Het werk is niet te combineren met mijn inspanningen voor Groningen.'

Er is net een opvolger benoemd voor Hans Alders, die er de brui aan gaf. Maar was Nationaal Coördinator Groningen niets voor jou geweest?

'Ik zou dat graag willen doen, maar zou er enorme voorwaarden aan stellen. Vrije ruimte voor échte oplossingen aan de menskant. Maar ik voldoe per definitie niet aan het profiel. Ik ben geen systeemdenker.'

Overhandiging Ubbo Emmiuspenning door CvB-voorzitter Jouke de Vries

✍ ELLIS ELLENBROEK